

T. B. M. M. TUTANAK DERGİSİ

6 ncı Birleşim

16 . 3 . 1973 Cuma

İÇİNDEKİLER

	<i>Sayfa</i>
I. — Geçen tutanak özeti	154
II. — Başkanlık divanının genel kurula sunuşları	154
1. — Cumhurbaşkanı seçimi.	154:158

I. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

Cumhuriyet Senatosunun halen toplantı halinde bulunması ve 15 . 3 . 1973 günü de Anayasa da yapılması gerekli değişikliklerin ikinci müzakeresinin Cumhuriyet Senatosunda görüşülmesinin son günü olması sebebiyle;

16 Mart 1973 Cuma günü saat 15,00'te top-

lanılmak üzere Birleşime saat 15,05'te son verildi.

Başkan
Sabit Osman Avcı

Kâtip
Sivas
Enver Akova

Kâtip
Manisa
Orhan Daut

BİRİNCİ OTURUM

Açılma saati : 15.00

BAŞKAN : Sabit Osman Avcı

KÂTİPLER : Hüseyin Yenipınar (Tunceli) Şevket Doğan (Kayseri)

BAŞKAN — Türkiye Büyük Millet Meclisi Birleşik Toplantısının 6 ncı Birleşimini açıyorum.

Çoğunluğumuz vardır, görüşmelere başlıyoruz.

II. — BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI

1. — Cumhurbaşkanı seçimi.

MUAMMER ERTEN (Manisa Milletvekili)
— Seçimlerin usulü ile ilgili olarak söz istiyorum.

BAŞKAN — Hayır efendim, seçim usulü ile ilgili söz veremeyeceğim efendim. Efendim seçimlerin usulü tatbik edildi devam ediyor, seçim...

MUAMMER ERTEN (Manisa Milletvekili)
— Zabıtı sabık hakkında söz istiyorum.

BAŞKAN — Efendim zabıtı sabık diye bir şey var mı? Siz geçen celsede konuştunuz da zabta yanlış bir şey mi geçti?

MUAMMER ERTEN (Manisa Milletvekili)
— Tutumunuz hakkında söz istiyorum efendim.

BAŞKAN — Tutumum hakkında ne demek? İçtüzüğün maddesini söyleyiniz.

MUAMMER ERTEN (Manisa Milletvekili)
— Rica ediyorum, bunca olaylar cereyan ediyor.

BAŞKAN — Bunca, Mecliste hiç bir olay cereyan etmiyor Sayın Erten, sülkûnetle seçim devam ediyor, oylamaya geçildiği sırada söz veremem efendim.

MUAMMER ERTEN (Manisa Milletvekili)
— Mâruzatım var efendim.

BAŞKAN — Efendim mâruzatınız filân, ben daha gündeme geçtim, ne yapacağımı söylemedim.

MUAMMER ERTEN (Manisa Milletvekili)
— Seçimlerle ilgili hür irademizin tecellisi bakımından mâruzatım vardı.

BAŞKAN — Efendim beni dinleyin. Hayır efendim, böyle bir şey yok. Hür irade ile serbest, gizli seçim yapıyoruz. Şimdi mâruzatım olacak. Buyurun Sayın Erten.

MUAMMER ERTEN (Manisa Milletvekili)
— Usulsüz gerekçelerle tehirler yapıyorsunuz.

BAŞKAN — Efendim gerekçe ile tehir yaptığım zaman söylersiniz, ona itiraz edersiniz.

Ben şimdi yeni birleşimi açtım Sayın Muammer Erten.

MUAMMER ERTEN (Manisa Milletvekili) Tutumunuz yanlıştır Sayın Başkan.

BAŞKAN — Size göre öyledir Sayın Erten, doğrudur. Tüzüğün içindeyim, size söz vermekte mazurum. Bir üyenin ne tüzük dışında demesi ile Başkan tüzüğün dışına çıkar, ne Anayasa dışında demesi ile hüküm teessüs eder. Anayasa dışında olan, Anayasa dışında cereyan eden olaylara, kanunlara, Meclis kararlarının Anayasaya uygun olup olmadığı yolunda karar verecek Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının müesseseleri vardır. Sayın Erten kendinizi onların yerine koymayın.

MUAMMER ERTEN (Manisa Milletvekili) — Söz verseydiniz gerekçesini arzederdim ama söz vermediniz.

BAŞKAN — Efendim lütfen oturunuz, oturunuz sükûnetle oturunuz.

Efendim, Cumhurbaşkanı seçimine geçmeden önce, yeni dinleyiciler olması ihtimaline binaen ve sayın üyelere de oylamayı bir kere daha ve usulümüzü kısaca arzedeceğim.

Bütün dinleyiciler ve basın mensupları kendilerine ayrılmış bulunan yerlerde, içtüzüğümüzün 216 nci maddesi gereğince, başları açık olarak oturdukları yerden Meclis çalışmalarını dinlemek mecburiyeti vardır. Tasvip veya ademî tasvibi tazammun eden kavli ve fiilî harekette bulunamazlar. Türkiye Büyük Millet Meclisi binalarının ziyaretinin nasıl yapılacağına dair yönetmeliğimiz vardır. Bu yönetmelik sayın üyelere uzunca bir süre önce birer mektupla dağıtılmış ve uygulaması yapılmaktadır. Hiç bir sayın dinleyici kendilerine tahsis edilmiş loca ve balkonun arkasında yine kendilerine ayrılmış olan dinlenme yerlerinin dışındaki ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin sayın üyelerinin çalışmaları ve çalışmaların arasında dinlenme, düşünme yeri olan galeriler, yani çalışma yerinin bir tamamlayıcı parçası olan galerilere gelemeler. Sayın üyelere de rica ediyorum hiç bir ziyaretçisini ve misafirini yönetmelikte gelmeleri, girmeleri yasaklanmış olan yerlere davet etmesinler. Bu hususun dikkatle ve titizlikle takibi için sayın idareci üyelere de taraftan gerekli talimat verilmiştir.

Basın mensuplarından yalnız TRT nin film alma, ses kaydetme teknisyenleri görev yapacaklardır. Yine Türkiye Radyo - Televizyon Kurumunun canlı yayın yapmaya mahsus hücrede yetkili teknisyenleri görev yapacaklardır. Üç ajansın foto muhabiri kendilerine verilmiş süre içerisinde ikişer foto muhabiri oylamalara ait fotoğrafla tespit yapacaklar ondan sonra yerlerine gideceklerdir.

Şimdi gündem maddesine, Cumhurbaşkanı seçimine geçiyorum. Seçimin usulleri; evvelce yaptığımız gibi iki ayrı siyasî parti grubuna mensup iki divan kâtip üyesi kürsünün sol tarafındaki yerini almışlardır. 5 nci tur oylamasını yapacağız. İki mühürlü oy kâğıdı divan kâtiplerine lütfen teslim edilsin, alınmış galiba. Oy pusulası iki mühürlüdür, ondan sonraki tur üç mühürlü olacak ve böylece tevali edecektir. Oy pusulalarını koymaya mahsus zarflar divan kâtiplerine teslim edilmiştir. İsmi okunan sayın üye bir zarf, bir oy pusulası alacak ve üyeler aynı zamanda yoklama cetvelinde üyenin ismi ve soyadının karşısına işaret koymak suretiyle oy kullandığını belli edecektir. Her sayın üye kürsü üzerindeki iki oy yazma yerine mahsus yerde oyunu yazacaktır. En küçük şüphe ve tereddüte mahal kalmaması için divan da vazife gören görevli memurlar arka planda oturtulacaktır. Divan kâtipleri görev yapmakta oldukları için divan kâtipleri tarafından dahi görülüyor zannını da bertaraf etmek maksadı ile sayın üyelere oy pusulasını tam önüne cepheden koyup yazması çok daha emniyetli olacağını hatırlatarak arz ediyorum.

Şimdi bir hususu da oylarımızla halledeceğim. Üyelerin isimlerini okuma uzun süre devam ettiği için kâtip üyenin isim okuma işlemini oturarak yapması hususunu oylarımıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir, oturarak okunacaktır.

Şimdi 9 kişilik Sayma ve Ayırma Komisyonuna ad çekiyorum.

Sadık Tekin Müftüoğlu (Zonguldak Milletvekili) ?... Burada.

Hüsametin Atabeyli (Erzincan Milletvekili) ?.. Burada.

Turhan Kapanlı (C. Senatosu Ankara Üyesi) ?.. Burada.

Bahriye Uçok (Cumhurbaşkanınca S. Ü.) ?.. Burada.

Hilmi İşgüzar (Sinop Milletvekili) ?.. Yok.
Hüseyin Çınar (Sivas Milletvekili) ?.. Burada.

Tayfur Sökmen (Cumhurbaşkanıca S. Ü) ?.. Burada.

Şevket Adalan (İzmir Milletvekili) ?.. Burada.

Ahmet Şener (Trabzon Milletvekili) ?.. Yok.
Talât Köseoğlu (Hatay Milletvekili) ?.. Burada.

Mustafa Üstündağ (Konya Milletvekili) ?.. Yok.

Celâlettin Coşkun (C. Senatosu Aydın Üyesi) ?.. Burada.

Oy verme işlemine hangi seçim çevresinden başlanacağına dair ad çekiyorum.

«Burhanettin Asutay» İzmir milletvekillerinden başlıyoruz efendim.

Efendim Sayma ve Ayırma Komisyonu üyelerini bir kere daha arz ediyorum, Sadık Tekin Müftüoğlu, Hüsamettin Atabeyli, Turhan Kapanlı Bahriye Üçok, Hüseyin Çınar, Tayfur Sökmen, Şevket Adalan, Talât Köseoğlu, Celâlettin Coşkun.

İzmir'den ve milletvekillerinden oy verme işlemine başlıyoruz efendim.

VEFA TANIR (Konya Milletvekili) — Hasta arkadaşlar oylarını önce kullansın efendim.

BAŞKAN — Efendim, hasta ve mazeretli olanlar benim hatırladığım isimler, yenileri yoksa, Sayın Neşet Tanrıdağ, Sayın Mansur Ulusoy, Sayın Nurettin Ertürk, Sayın Behzat Eğilli, Sayın Hasan Akçaloğlu, Sayın Abdülkâdir Özmen. (A. P. sıralarından «yeni aday var mı» sesleri)

Evet efendim doğrudur, onu da arz edeyim; şu ana kadar yeni bir aday gelmemiştir. Üç sayın adayımız vardır, Sayın Tekin Arıburun, Sayın Faruk Gürler, Sayın Ferruh Bozbeyle.

(İzmir milletvekillerinden başlanarak oylar toplandı.)

BAŞKAN — Sayın milletvekillerinin oy verme işlemi burada sona ermiş bulunmaktadır.

Şimdi, çekilen kur'a'ya uyularak (İ) harfinden başlanarak sayın senatörler oylarını kullanacaklardır.

(İ harfinden başlanmak suretiyle senatörlerin oy verme işlemine geçildi.)

BAŞKAN — Oyunu kullanmayan sayın üye?.. Lütfen.

Oyunu kullanmayan Divan kâtipleri?.. Lütfen.

Oyunu kullanmamış olan sayın üye var mı efendim?.. Yok.

Oy verme işlemi tamamlanmıştır.

Tasnif Heyeti lütfen yerini alsın.

Tasnif Heyetinin dikkatine arz ederim: Oy pusulaları 2 mühürlü oy pusulası olacaktır.

(Oyların sayım ve ayrımı yapıldı.)

BAŞKAN — Cumhurbaşkanı seçimine ait 5 nci tur sonuçlarını arz ediyorum.

T. B. M. M. Birleşik Toplantısı Başkanlığına

Cumhurbaşkanı seçimi için yapılan 5 nci tur oylamaya 498 üye katılmış ve neticede aşağıda isimleri yazılı sayın üyeler hizalarından gösterilen oyları almışlardır.

Saygiyle arz olunur.

Sayım ve Ayırım Komisyonu :

Üye

Zonguldak Milletvekili	Erzinean Milletvekili
Sadık Tekin Müftüoğlu	Hüsamettin Atabeyli
C. Senatosu Ankara Üyesi	Cumhurbaşkanıca S.Ü.
Turhan Kapanlı	Bahriye Üçok
Sivas Milletvekili	Cumhurbaşkanıca S. Ü.
Hüseyin Çınar	Tayfur Sökmen
İzmir Milletvekili	Hatay Milletvekili
Şevket Adalan	Talât Köseoğlu
C. Senatosu Aydın Üyesi	
Celâlettin Coşkun	

Tekin Arıburun	: 293
Faruk Gürler	: 149
Ferruh Bozbeyle	: 48
Boş	: 8
Geçersiz	—

Yekün 498

BAŞKAN — Cumhurbaşkanı seçimi için yapılan 5 nci turda, Anayasamızın ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Birleşik Toplantısı İktidârının Cumhurbaşkanlığı seçimiyle ilgili maddeleri gereğince, hiçbir aday yeterli oy çokluğunu temin edememiştir. Bu sebeple seçime devam edilecektir.

6 nci tura geçiyorum efendim. 6 nci tur için üç mühürlü oy pusulaları ve oy pusulalarının konacağı zarflar kürsünün sol tarafındaki görevli Divan üyelerine teslim edilsin.

9 kişilik Sayın ve Ayrıma Komisyonu için ad çekiyorum efendim...

Mustafa Kemal Yılmaz (Aydın Milletvekili)?.. Yok.

Sayın Hüsnü Dikeçligil (C. Senatosu Kayseri Üyesi)? Burada.

Sayın Cahit Ortaç (C. Senatosu Bursa Üyesi)? Burada.

Sayın Tahsin Yılmaz Öztuna (Konya Milletvekili)? Burada.

Sayın Barbaros Turgut Boztepe (Sakarya Milletvekili)?.. Yok.

Sayın Nejat Sarıcalı (C. Senatosu Balıkesir Üyesi)?.. Yok.

Sayın Cemal Yıldırım (C. Senatosu İstanbul Üyesi)?.. Yok.

Sayın Ali İhsan Ulubahşi (Afyon Karahisar Milletvekili)?.. Burada.

Sayın Hüsamettin Başer (Nevşehir Milletvekili)?.. Yok.

Sayın Hasan Akçaloğlu (Antalya Milletvekili)?.. Hasta.

Sayın Mehmet Ali Aybar (İstanbul Milletvekili)?.. Burada.

Sayın Selâhattin Acar (C. Senatosu Ordu Üyesi)?.. Yok.

Sayın Zeki Çeliker (Siirt Milletvekili)?.. Burada.

Sayın Selçuk Gümüşpala (Manisa Milletvekili)?.. Burada.

Sayın Âdil Turan (Uşak Milletvekili)?.. Burada.

Sayın Lâtif Aküzüm (Kars Milletvekili)?.. Burada.

Şimdi, Sayma ve Ayrıma Komisyonu; Sayın Cahit Ortaç, Sayın Tahsin Yılmaz Öztuna, Sayın Ali İhsan Ulubahşi, Sayın Hüsnü Dikeçligil, Sayın Mehmet Ali Aybar, Sayın Zeki Çeliker, Sayın Selçuk Gümüşpala, Sayın Âdil Turan, Sayın Lâtif Aküzüm.

Hangi seçim çevresinden oy verme işlemine başlayacağımıza dair ad...

ZEKİ ÇELİKER (Siirt) — Benim ismim okunmadı.

BAŞKAN — Okudum efendim. 6 ncı sıradasınız.

Sayın Çeliker, ben okurken siz herhalde dinlememişsiniz.

Hangi seçim çevresinden oy verme işlemine başlayacağımıza dair ad çekiyorum.

İhsan Topaloğlu, senatörlerden «t» harfinden başlıyoruz.

Oylamadan önce bir hususu daha ikaz edeceğim. Birkaç üye tarafından ikaz vâki olduğu için, üyelerin birbirlerine bir muayyen mesafe ile gelmelerine itina edilmesini rica ediyorum.

Oylamaya hasta olan sayın üyelerden başlıyoruz. Sayın Akçaloğlu, Sayın Mansur Ulusoy, Sayın Nurettin Ertürk, Sayın Behzat Eğilgi, Sayın Abdülkadir Özmen, Sayın Neşet Tanrıdağ, Sayın Celâl Sungur.

(C. Senatosu üyelerinden başlanarak oylar toplandı.)

TURHAN ÖZGÜNER (İçel Milletvekili) — Sayın Başkan, herkesin önünde yazılıyor, gizliliği nerede kaldı?

BAŞKAN — Efendim, bir şey mi oldu?

TURHAN ÖZGÜNER (İçel Milletvekili) — O zaman kaldırım kürsünün önünde yazmayı. Herkes birbirini kontrol ediyor.

FAZİL GÜLEÇ (Adana Milletvekili) — Açıkta yazılıp, atılıyor Sayın Başkan.

BAŞKAN — Yazmasınlar efendim.

MEHMET NEBİL OKTAY (Siirt Milletvekili) — Sayın Başkan, biraz yavaş okunsun; birbirini kontrol ediyorlar.

BAŞKAN — Efendim, kimse yok, Sayın Oktay.

Biraz daha yavaş okuyunuz.

Oyunu kullanmayan sayın üye var mı efendim?.. Yok.

Şimdi, Sayma ve Ayrıma Komisyonu üyelerinin isimlerini okuyorum.

Sayın Cahit Ortaç, Sayın Hüsnü Dikeçligil, Sayın Tahsin Yılmaz Öztuna, Sayın Ali İhsan Ulubahşi, Sayın Mehmet Ali Aybar, Sayın Zeki Çeliker, Sayın Selçuk Gümüşpala, Sayın Âdil Turan, Sayın Lâtif Aküzüm lütfen yerlerini alsınlar.

Oyunu kullanamayan başka sayın üye var mı efendim?.. Yok.

Oy verme işlemi bitmiştir.

(Oyların sayımı ve ayrıma yapıldı.)

BAŞKAN — Cumhurbaşkanı seçimi için yapılmış olan 6 ncı tur sonuçlarını arz ediyorum.

T. B. M. M. Birleşik Toplantısı Başkanlığına

Cumhurbaşkanı seçimi için yapılan 6.ncı tur oylamaya 518 üye katılmış ve neticede aşağıda isimleri yazılı sayın üyeler hizalarında gösterilen oyları almışlardır.

Saygıyla arz olunur.

Sayım ve Ayrım Komisyonu :

Üye	Üye
C. Senatosu Bursa Üyesi Cahit Ortaç	C. S. Kayseri Üyesi Hüsnü Dikeçliğil
Üye	Üye
Konya Milletvekili Tahsin Yılmaz Öztuna	A. Karahisar Milletvekili Ali İhsan Ulubahşi
Üye	Üye
İstanbul Milletvekili Mehmet Ali Aybar	Siirt Milletvekili Zeki Çeliker
Üye	Üye
Manisa Milletvekili Selçuk Gümüşpala	Uşak Milletvekili Adil Turan
Üye	
Kars Milletvekili Lâtif Aküzüm	

Tekin Arıburun	: 292
Faruk Gürler	: 165
Ferruh Bozbeyli	: 48
Boş	: 11
Geçersiz	: 2

Toplam 518

BAŞKAN — Bu sonuçlara göre de Anayasamızın TBMM. Birleşik Toplantısı İktüzüğünün Cumhurbaşkanı seçimiyle ilgili maddelerinde gerekli oy çoğunluğu hiçbir aday toplayamamış ve seçim sonuçlanamamıştır.

Oyların dağılımı bir sonuç alma ihtimali göstermemektedir. Bu sebeple ve hem de vaktin çok ilerlemiş olması sebebiyle turların devamında yarar görülmemektedir.

TBMM. Birleşik Toplantısının 19 Mart 1973 Pazartesi günü saat 15,00'te toplanmak üzere kapatıyorum.

(Kapanma saati : 19,25)

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Birleşik toplantısı

GÜNDEMİ

6 NCI BİRLEŞİM

16 . 3 . 1973 Cuma

Saat : 15,00

1. — BAŞKANLIK DİVANININ SUNUŞLARI
2. — TEKRARLANACAK OYLAMALAR
3. — SEÇİMLER
 1. — Cumhurbaşkanı seçimi.
4. — İÇTÜZÜĞÜN 6 NCI MADDESİ
GEREĞİNCE BAŞKANLIĞA YÖNELTİLEN
SÖZLÜ SORULAR
5. — ÖNCELİKLE GÖRÜŞÜLECEK KANUN
TASARISI VE TEKLİFLERİYLE İÇTÜZÜK
TEKLİFLERİ
6. — KANUN, TASARI VE TEKLİFLERİYLE
İÇTÜZÜK TEKLİFLERİ
7. — MECLİS SORUŞTURMASI VE YÜCE
DİVANA SEVK İLE İLGİLİ KONULAR

